

MÉSZÁROS BENCE

Beszámoló

a Hogyan tehetők biztonságossá a nagyvárosok? című tudományos ülésről

2011 decemberében tizenhat alapító kutató összefogásával jött létre a Pécsi Akadémiai Bizottság Gazdaság és Jogtudományi Osztályán belül a Bűnügyi Tudományok Munkabizottsága *Fenyvesi Csaba* habilitált egyetemi docens, a pécsi jogi kar büntető eljárásjogi és kriminalisztikai tanszéke oktatójának elnökségével. A munkabizottság azt tűzte ki célul, hogy – az egyetemi tanévhez igazodóan – minden szemeszterben megtartott tudományos ülésein úgy mutassa be interdiszciplináris jelleggel az öt bűnügytudomány-terület (büntető anyagi jog, büntetőeljárás-jog, büntetés-végrehajtási jog, kriminológia, kriminalisztika) valamelyikének egy-egy speciális témakörét, hogy az lehetőleg széles körben más tudományágak képviselőinek érdeklődését is felkeltsse, őket a bűnügyi szakemberekkel való együtt gondolkodásra és együttműködésre készítse.

Az első ülésen a büntetőjog és a közgazdaságtan kapcsolódott össze, mivel az előadók a válságkezelés társadalmi és jogi eszközeiről értekeztek. A második szimpóziumon, amelyen a fiktív személyazonosságok témakörét vitatták meg a résztvevők, a pszichológia tudománya egészítette ki a taglalt jogi ismereteket. Az anyagmaradványok kriminalisztikai jelentőségének ismertetése értelemszerűen a természettudományok képviselőinek közreműködését is igényelte a Szentágothai János Kutatóközpontban megtartott harmadik ülésen, amely után a Pécs egyik büszkeségét jelentő, csúcstechnikával felszerelt épület – közkedvelt nevén Science Building – bemutatására és bejárására is sort kerítettek a szervezők. A negyedik alkalommal a humánbiztonság perspektívái kapcsán „a kontroll kriminológiája a biztonságról” kapott személyiséglélektani ismeretekből álló alátámasztást. Az orvostudomány és a büntetőjog sajátos kapcsolódási területe az orvos bűnügyekben viselt felelősége, e témakört járták körül az ötödik ülés változatos tudományos fozatokkal bíró előadói és résztvevői.

A munkabizottság hatodik ülésének témaválasztása

A hatodik, *Hogyan tehetők biztonságossá a nagyvárosok* címmel 2013. június 10-én, a Pécsi Akadémiai Bizottság székházában megrendezett tudományos ülés szomorú apropóját az adta, hogy az elmúlt években több esetben rázták meg a helyi és az országos közvéleményt a Pécssett elkövetett (súlyos) bűncselekményekről szóló hírek:

– 2008 novemberében *B. Jenő* az ablakon át kézigránát dob a vele egy utcában lakó haragosa hálószobájába. Az ágyban fekvő sértett és az élettársa a robbanás következtében azonnal meghal, a szintén a szobában alvó három kisgyermeküknek csak azért nem esik bántódásuk, mert az édesanyjuk teste felfogja a repeszdarabokat;

– 2009 novemberében *G. Ákos* gyógyszerészhallgató a Biofizikai Intézetben lőfegyverrel végez egy hallgatótársával, három másik embert súlyosan megsebesít, ezzel elsőként hajtva végre iskolai ámokfutást Magyarországon;

– 2012 júliusában a többszörösen büntetett előéletű *P. László* egy elhagyott bokros területen szexuális motivációjú támadás közben fojtja meg *Bándy Katát*, a rendőrségen dolgozó 25 éves pszichológust, aki egy baráti összejövetelről gyalog tartott haza a hajnali órákban;

– 2012 augusztusában halálos szívzúrást kap a 21 éves *Böröcz Dániel*, a PVSZK dzsúdószakosztályának és a Pécsi Küzdősport Egyesületnek a versenyzője, a belváros közepén lévő Maxi Clubban;

– 2013. április 5-én hajnalban egy fejét csuklyával eltakaró férfi, *Ny. Zoltán* brutálisan bántalmazza *Páva Zsolt* pécsi polgármester húszéves lányát, aki szintén egyedül sétál haza egy egyetemi rendezvényről.

A felsorolás korántsem teljes, csak a legnagyobb publicitást kapó ügyeket tartalmazza, az elmúlt évek pécsi híreit böngészve sajnos ezeken kívül is találhatunk még élet elleni cselekményeket és közterületen elkövetett erőszakos cselekményeket. Az itt leírt öt bűneset közül különösen a Bándy Kata, valamint a polgármester lányának sérelmére elkövetett bűncselekmények okoztak nagy közfelháborodást és kaptak igen széles körű publicitást. A jelen írás tárgyául szolgáló tudományos ülés résztvevői ezért arra keresték a választ, hogyan lehetne biztonságosabbá tenni a nagyvárosok – ez esetben Pécs – életét, és egyúttal növelni a lakosok szubjektív biztonságérzetét.

A következőkben összefoglalom a szimpóziumon elhangzott előadások és hozzászólások lényegét.

A megnyugtató rendészet¹

A mai ülésnek ott kezdődött a története, hogy egy társaságban hozzám hasonló korú professzorok felvetették, hogy „mit ér a te tudományod, ha az emberek nem érzik magukat biztonságban?”. Valóban elgondolkodtam azon, hogy az elmúlt tizenkét hónapban történt két sajnálatos bűneset Pécssett, és mindkettő esetében ugyanaz a forgatókönyv érvényesült. A sajtó értelemszerűen felkapta a történeteket, majd megnyugtatót vagy meg kívánt nyugtatni bennünket a megyei főkapitány, hogy a rendőrség nagy erővel keresi az elkövetőt, és nincs okunk félni – és itt bűnügyi statisztikai adatokat ismertetett –, mert az elmúlt egy-két-három évben talán még csökkent is a bűnözés.

Csakhogy a lakosság, azok az emberek, akikkel együtt élünk, nem bűnügyi statisztikai adatokat olvas. Van egy jelenség, amelyet történetesen húsz éve épp Baranyában sikerült azonosítani: ha több megrázó bűneset történik, ez a befogadók – a lakosság – tudatában automatikusan összeadódik, és egy fenyegető külvilág képévé áll össze. Ez a szubjektív biztonság. Valóban igaz lenne az az állítás, hogy a rendőrség a szubjektív biztonságérzettel nem tud mit kezdeni?

A második löketet a mai ülés megrendezéséhez az adta, hogy nem régen a tudomásomra jutott: noha minden egyetem esetében csökkent az első helyes jelentkezők aránya közel tíz százalékkal, Pécssett ez az arány huszonhárom százalék. Egy olyan városban élünk, amelynek volt egy szép múltja, nagy iparvállalatok, bányák voltak itt, és jól ment a városnak. Most viszont az egyetlen működő üzemnek, az egyetemnek is ennyire csökkent a reputációja. Talán nem túlzok, ha ebben is sejtek egy biztonságérzettel kapcsolatos okot. Ha én lányos apa lennék, és válogathatnék az ország különböző felsőoktatási intézményei között, hogy hová küldjem a lányomat, akkor nem biztos, hogy Pécsset választanám. Ennyire talán nem tragikus a helyzet, de észre kell vennünk, hogy van egy folyamat, amelyet idejében meg kellene fognunk.

Fenyvesi Csaba húsz évvel ezelőtt írt egy méltatlanul elfelejtett könyvet, amelynek *Rendőrség és marketing* volt a címe. Ebben leírja, hogy a rendőrséget egy olyan termelőüzemhez lehet hasonlítani, amely biztonságot gyárt, és amelynek mi vagyunk a felvevői: mi olyan biztonságot kapunk, amelyet a rendőrség gyártani tud. Vajon nekünk ilyen biztonság kell, vagy lehetne valami másmit is előállítani?

---

¹ Korinek László, kriminológus, egyetemi tanár, az MTA rendes tagja, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Kriminológiai és Büntetés-végrehajtási Jogi Tanszék

A harmadik impulzust az jelentette, hogy amikor végiggondoltam ezt az egész kérdéskört, eszembe jutott, hogy a szakirodalomban találkoztam már egy hasonló jelenséggel. 2000 körül Londonban egy ugyanilyen helyzet alakult ki, mint amelyet most Pécsen tapasztalunk. Ott évek óta nem változott a bűnözés, sőt inkább csökkent, és amikor közvélemény-kutatási módszerekkel megkérdezték a lakosságot, az lett az eredmény, hogy húsz százaléknál magasabb volt a romlás a szubjektív biztonságérzet esetében. Az emberek tehát nem azt érzik, ami a valóság, hanem valami mást.

Ugyancsak Pécsen, egy kutatás keretében azonosítottunk húsz évvel előtti egy folyamatot, amelynek lényege, hogy a biztonságérzet olyan leképeződés, amely együtt mozog a világ dolgaival: az elszegényedéssel, a munkanélküliséggel, a hozzátartozó halálától való félelemmel és sok minden mással, de ennek csak egy szelete a bűnözés. Ezért már most hangsúlyozom, hogy a rendőrséget nem szeretném a vádlottak padjára helyezni. Ők dolgoznak, ahogy tudnak. Van egy őket érintő nagyon szomorú objektív külső körülmény is: az elmúlt években-évtizedekben a rossz nyugdíjaztatási politika miatt majdnem kétgenerációnyi rendőr hiányzik. A járőrök huszonkét-huszonhárom éves fiatalok, pedig a járőrpároknál az ideális az lenne, amikor a fiatal mellett van egy negyvenéves érett rendőr, aki nem kapkod a gumibotja után, hanem már tudja, hogy meg lehet máshogy is oldani egy problémát. Jelenleg az a helyzet, hogy a két huszonévesnél szinte a vak vezet a világítalant, nincs tapasztalatuk. A huszonévesnek még tanulnia kellene az idősebb járőrvezető társa mellett, de erre nincs mód. Tehát nem lehet azt mondani, hogy a rendőrség mindent meg tud oldani, pláne ilyen helyzetben.

Visszatérve a külföldi példára, a szubjektív biztonságérzet csökkenésének hatására Londonban elkezdtek egy új megközelítést alkalmazni, megpróbálták jobban elérni a lakosságot, ez volt a megnyugtató rendészet modellje.

A megnyugtató rendészet előzményei

A bemutatandó modell előzményeihez tartozik, hogy van egy érdekes ingamozgás a rendészetben. A rendőrség két irányból kap impulzusokat: mint hierarchikus szervezet kap az állami vonaltól, tehát az előljáróitól, végső soron a belügyminisztertől (elismerés, leváltás, kitüntetés stb.), és a lakosságtól is. Az ingamozgás egyik lehetséges módja, hogy kileng az állami intézkedések felé, a rendőr csak az előljáróira figyel. A másik irány, hogy azt nézik a rendőrök, mit mond a polgármester, mit mondanak a lakosok. Zavaró tényező ebben a kommunikációban, hogy van egy technizálódási folyamat, ami azt jelenti, hogy a

rendőrök hajlamosak túlértékelni az elérhetőségüket, mobilizálhatóságukat, mivel rendelkezésükre áll telefon és autó. Először Washingtonban figyeltek fel arra, hogy a rendőrök az URH-telefon miatt nem hagyják el az autót, mert vétközletben kell maradniuk, de nem is nyitják ki az ajtót, mert akkor meg a légkondicionáló nem működik. Tehát itt vannak közöttünk a rendőrájörök, akik ott ülnek egy kapszulában, az autóban, és nincs, aki bennünket megszólítson: a technika izoláltá teszi őket. A szóban forgó, Londonban alkalmazott rendészeti megközelítés tehát nem a semmiből jött, voltak előzményei.

Közösségi rendőrség

A közösségi rendőrség (*Community policing*) azt jelenti, hogy például egy adott utcában 24 óránként mindig megjelenik egy rendőr, akihez oda lehet menni, aki megkérdezi az állampolgárt, hogy hogy van, aki bemegy a boltba érdeklődni, hogy láttak-e valami szokatlant. Egy olyan rendőr tehát, akire azt mondhatja az állampolgár: ez az én rendőröm, ez a mi rendőrünk.

Problémaorientált rendőrség

E megközelítés rövid lényege, hogy a rendőrség bizonyos helyzetekre, bizonyos nagyon fontos problémákra fókuszál, és azokat oldja meg, amelyek a lakosságot a legjobban bosszantják. A lakosságot pedig olyasmik bosszantják, mint például a graffitizés. Amikor össze van firkálva egy város, az ugyanis úgy csapódik le a lakosság tudatában, hogy „itt nincs rend, itt nekem van okom félni”. Azt kérdezik maguktól az emberek: „Ha ezt nem tudják eltávolítani, akkor hogy tudnak engem a bűnözéstől megszabadítani?” Ha egy problémát nem oldunk meg, akkor az üzenet az arra hajlamosaknak, hogy újra meg lehet ismétetni. A problémaorientált rendőrség ezért igyekszik fellépni az ilyen jelenségek ellen.

COMPSTAT

A COMPSTAT egy amerikai rendőrségi próbálkozás, amelynek keretében a rendőrök folyamatosan figyelik, hogyan alakul a bűnözés, azt napról napra értékelik, és azonnal reagálnak az adatokra, egyfajta visszajelzőként. A napi rendőri vezetői értekezleteken például megmondja a parancsnok, hogy ebben a városrészben ez és ez történt, oda kell figyelni erre a problémára, nehogy még egyszer előforduljon.

Zéró tolerancia

A zéró tolerancia azt jelenti, hogy a problémákat csírájukban kell elfojtani. Ha nem szankcionálják az első jogsértést, akkor lesz második. Magyarországon ez a megközelítés a leginkább szimpatikus a rendőri vezetőknek, és ennek vannak is eredményei, de ez nagyon-nagyon nehéz folyamat.

A megnyugtató rendészet működési elvei

Amikor a megnyugtató rendészet modelljét megalkották, akkor a következő három szempontot, működési elvet külön kiemelték:

a) *Láthatóság* – A rendőr legyen látható, mindig viseljen egyenruhát, ne bújjon el civil ruhában az emberek között. Izraelben például minden rendőrnök egyenruhát kell hordania, a rendőrautónak, még ha nem bevetésre megy is, a kék lámpát villogtatnia kell, hogy mindenki lássa, hogy itt is, ott is rendőrök vannak.

b) *Közvetlenség* – A közvetlenség azt jelenti, hogy a rendőrök ne az autóban bújjanak el, hanem minél többet legyenek az emberek között.

c) *Elérhetőség* – Az elérhetőséget egy példával a legegyszerűbb megvilágítani. Akkor dolgozik jól egy ilyen megnyugtató rendészetben gondolkodó rendőrség, ha például egy randalírozó fiatalokról szóló bejelentéskor az ügyeletes azonnal felveszi a telefont, és szóban megnyugtítja a bejelentőt, valamint gyorsan intézkedik egy járőr kiküldése érdekében. Amikor a kiküldött járőr odaér, megoldja a problémát, majd megkeresi telefonálót, megköszöni neki a bejelentést, és tájékoztatja az általa tett intézkedésekről, valamint arról, hogy a rendőrség a jövőben is számít a segítségére. Így meg lehet őrizni a lakossággal való jó kapcsolatot, és így van remény arra, hogy ez a lakos legközelebb is elmegy a rendőrségre, és feljelentést tesz, vagy hajlandó lesz tanúskodni.

A megnyugtató rendészet céljai

A megnyugtató rendészet modellje a következő célokat tűzte ki maga elé:

1. A bűnözéstől való félelem csökkentése.
2. A rendőrség iránti bizalom növelése.
3. A rendőri munka társadalmi hatásának erősítése.
4. Az adatgyűjtési munka javítása.
5. Az antiszociális magatartások visszaszorítása.
6. A bűnözés csökkentése.

A végső cél természetesen az, hogy a lakosságban csökkentse a rendőrség a félelmet, a szorongást, ez sajnos nagyon nehezen megvalósítható, mivel vannak szorongó emberek. De ha az állampolgárok azt látják, hogy vannak rendőrök közöttük, ezek a rendőrök megszólíthatók, és segítenek rajtuk, akkor a sajátjuknak fogják érezni őket. Németországban volt egy nagyon jól sikerült program, *A rendőr a barátod és segítőd* címmel. Ennek nyomán a lakosok tényleg azt vették észre, hogy ezeken a rendőrökön érdemes segíteni, nem pedig elbújni akartak előlük.

A rendőri munka társadalmi hatásának erősítése nagyjából azt jelenti, hogy ha van egyegységnyi pénzeszköz, abból mennyi hasznot tud kihozni a rendészet. Ha a rendőr elbújik, ha a rendőr gorombán beszél, ha a rendőr nem úgy intézkedik, ahogy kellene, akkor értelemszerűen romlik az együttműködés, a kooperációs hajlam.

Egyszer írtam egy tanulmányt, amelynek az volt a címe, hogy a *Törvény szemé az állampolgár szemé*. A bűnesetek felderítése zömmel, nagyjából kilencven százalékos körüli arányban valamiféle feljelentéssel indul. A rendőr nem tud mindenhol ott lenni, ha az állampolgár nem figyel arra, hogy mi történik a lakókörnyékén, nem vigyáz a saját maga meg a szomszédja vagyona, akkor nem tud a rendőr sem dolgozni, és nem fogja megoldani a problémát.

Az antiszociális magatartások visszaszorítása azért nagyon fontos, mert elsősorban nem a betörések miatt félnek az emberek, hanem attól tartanak, hogy az utcán esetleg inzultus éri őket, hogy olyan fiatal csoportok vannak, amelyekről félni kell stb. Van tehát több olyan problémakör, amely az embereket szorongással tölti el, de könnyen belátható, hogy ezekre a rendőrség nagyon kevés módon tud hatni. A megnyugtató rendészet Londonban úgy működik, hogy a rendőrök kimennek ezekhez a csoportokhoz, és szerződéseket kötnek velük – csoportokban is és egyénenként is –, hogy a jövőben tartózkodjanak a zavaró magatartásoktól. E szerződéseket próbálják később végrehajtani, szóvá tenni, ha megszegték az egyes rendelkezéseket. A partneri viszonyt tehát a bűnözőkkel is ki lehet építeni.

A megnyugtató rendészet követelményei

A szóban forgó rendészeti modellre vonatkozó főbb követelmények a következőkben foglalhatók össze.

a) *A lakossággal közösen kell meghatározni az elrendelő célt.* A lakosság releváns csoportjaival meg kell beszélni, hogy mit akarnak. Ez a rendezvény, amelyen most vagyunk, ez is ilyen megbeszélés. Nagyon örülök neki, hogy az aka-

démia módot ad arra, hogy meghallgassuk a rendőri vezetőinket, és mi is kérdéseket tegyünk fel nekik, vagy esetleg tanácsokat kapjunk tőlük. Ez nem egy végletekig megvalósítható cél ugyan, de mindenképpen egy irány.

b) A társadalomellenes magatartásokra azonnal és láthatóan reagálni. Ez beillik a zéró tolerancia elvébe: akkor kell elfojtani a problémát, amikor még nagyon kicsi a láng, és nem szabad hagyni, hogy óriási tűz keletkezzen.

c) A súlyos bűncselekmények felderítése nem szoríthatja háttérbe a kisebb súlyú bűnesetek üldözését. Ez egy korlátozó feltétel. Természetesen a legnagyobb bűncselekményeket kell felderíteni, azokat mindig fel kell deríteni, de el kell érni, hogy az alsóbb régiókból is minél nagyobb hatékonysággal tudjon a rendőrség problémákat megoldani.

d) A közbiztonság és a közrend fenntartásában a társadalom mind szélesebb rétegeivel való kooperáció. A kooperáció nagyon fontos, a rendőröknek folyamatosan vissza kellene jelezniük a lakosságnak, hogy ők mit és hogyan látnak, melyek a megvalósítható célok.

e) Az emberi és anyagi eszközök pótlólagos ráfordítása nélkülözhetetlen. Az eddigi felsorolásban szereplő célok nem valósíthatók meg pénz nélkül. Ha sikerült volna elhívni ide *Pintér Sándor* belügyminisztert – erre egyébként volt törekvés, de az árvíz sajnos elmosta a tervet –, ő azt mondaná, hogy adunk maguknak további ötven rendőrt. Ezt köszönettel fogadnánk, de *Pintér Sándor* sem tud adni ötven olyan rendőrt, aki negyvenéves, és tapasztalt, tehát vannak értelmes és reális korlátok, amelyekben gondolkodni kell.

A mérhető pozitív változások

Amikor a gyakorlatban megvalósították a megnyugtató rendészet modelljét, az egyik eleme az volt, hogy minden rendőrrjárőr mellé kirendeltek egy társadalmi munkást, aki megpróbált a lakosság érdemi csoportjaival kapcsolatot teremteni. Azt tapasztalták, hogy vannak pozitív hatások és vannak olyan jelenségek, amelyeken ezzel a modellel sem lehet változtatni. A mérhető pozitív változások a következők voltak:

- az áldozattá válás bejelentése;
- a társadalomellenes viselkedések közül a graffiti, a nyilvános telefonok és buszállomások rongálása, más vagyontárgyakat érintő vandalizmus, a tinédzserrek csavargása, az italozás és a garázda megnyilvánulások elutasítása;
- a graffiti és a vandalizmus kockázatának felismerése;
- a sötétedés utáni utcára menetel vállalása;
- a fizikai támadástól való félelem csökkenése;

- a rendőrségbe vetett bizalom javulása;
- a rendőri járőrozés láthatósága;
- a rendőrség elérhetősége;
- a rendőri tevékenységben való közreműködés;
- a helyi lakosokba vetett bizalom.

Az egyik hatása annak, ha működik a megnyugtató rendészet, hogy megnő a lakosság együttműködési készsége. Formailag ez rossz ugyan, mivel a rendőrségnek több munkája lesz: amit eddig elhallgattak, azt ezentúl bejelentik. Hosszú távon azonban ez a jó megoldás, mert így a rendőrök sok mindentől tudni fognak, például hogy hol vannak a forró pontok, hol vannak a beavatkozási lehetőségek.

Problémák és javaslatok

A megnyugtató rendészet jellegzetesen városi bűnmegelőzési módszer volt, ahol a lakosság a környezetén vette észre a változást: kezdett máshogy kinézni a környék, az emberek kezdték jobban érezni magukat, már este is ki mertek menni az utcára, ki mertek ülni a parkba, stb. Tehát volt egy pozitív elmozdulás, de volt, amin nem lehetett segíteni:

- a szemetelés, a faji vagy nemzeti alapon történő zaklatás, továbbá a kábítószerral való visszaélésre utaló jelenségek elutasítása;
- félelem az erőszakos bűncselekményektől, a gépjárműekkel kapcsolatos deliktumoktól, a rablástól, a szexuális erőszaktól, valamint a faji, nemzetiségi hovatartozás miatti támadásoktól;
- a gépjárműekkel kapcsolatos bűncselekmények, a betöréses lopások, valamint a rablások veszélyének az értékelése;
- a rendőri fellépésekkel, beavatkozásokkal való elégedettség;
- a közösségi együttélésben a kapcsolatok szorossága;
- a közösségi cselekvés hatékonysága.

Jellegzetesen angol, egykori gyarmatbirodalmi probléma a faji zavargások léte. A két említett pécsi bűncselekmény elkövetője cigány származású volt, tehát nekünk sem kell messzire mennünk abban, hogy keressünk faji problémákat is, vagy ha nem is faji, de etnikai különbségeket. Viszont nem lenne jó, ha itt szélsőjobboldali csoportok próbálnának rendet csinálni a rendőrség helyett úgy, mint Gyöngyöspatán. A rendőrséget nem kellene két tűz közé

szorítani, nem lenne jó, ha ide transzformálna ez a jelenség. Az lenne a kívánatos, ha a mi rendőrségünk oldaná meg ezt a kérdést.

Az egyik javaslatom Pécs esetében az, hogy induljon el egy – nevezzük munkacímként így, mert korábban már volt egy hasonló kezdeményezés – „új Leonárdó-program”. Volt a városunkban egy híres rendőr, utolsó rendfokozata szerint főtörzszászlós, *Leonárd Lajos*. Megvesztegethetetlen, nagyon következetes, nagyon nyugodt, idős tiszthelyettes volt, aki rendet tartott a belvárosban. Ez az ember bement a boltokba, elbeszélgetett a járőrelőkkel, oda lehetett hozzá menni, még viccelődni is lehetett vele. Meg lehetne kérni őt arra, hogy engedje át a nevét, a fényképét, és gyártsunk egy olyan kitűzöt, amelyet mondjuk húsz rendőr, aki jelentkezik ebbe a programba, kitesz az egyenruhájára. Az állna rajta, hogy *Része vagyok a Leonárdó-programnak*. Ezek a rendőrök kapjanak nagyobb bért, ötven százalékkal több fizetést. De cserébe vállalják, hogy soha nem kapcsolják ki a mobiltelefonjukat, egy meghatározott részen járőröznek a városban, és őket mindig fel lehet hívni. Ők mindig gondoskodnának arról, hogy a lakossági hívásokra azonnal történik reagálás.

A másik javaslatom a cigány kisebbséget érinti, és itt térek vissza arra a korábbi megjegyzésemre, hogy a nagy felháborodást kiváltó két pécsi bűncselekmény esetében bizony mindkét elkövető cigány származású volt. Tavaly befejeződött egy vizsgálat a tököli fiatalokúak börtönében: a 14–18 éves rabok 73 százaléka vallotta magát cigánynak. És ez a hely nem az, ahol meg szoktak javulni. Higgyék el, hogy elég sok cigány származású elkövetőt láttam már. Az elem kerülők sajnos olyan életmód után vannak, olyan szocializációs deficitet halmoztak fel, hogy ezt nagyon nehéz visszafordítani. Sőt talán lehetetlen. Végig kell gondolni, hogy hol volt az a pont, ahol ezeknek a gyerekeknek az életébe még be lehetett volna avatkozni. Hatéves kor körül lezárul ez a beavatkozási lehetőség. A következtetés az, hogy minden gyereket faji-etnikai hovatartozás nélkül óvodába kell járatni, de nem biztos, hogy a mostani óvodákba. Olyan óvónőket kellene képezni, akik jobban értik a cigány gyerekek problémáját. Cigány nőket kellene keresni, akiket egy olyan óvónőképzőbe íratnának be, ahol még az érettségit sem követelik meg. Ezek a nők ne az érettségihez értsenek, meg ne a matematikához, hanem a gyerekekhez. Őket kellene alkalmazni és talán akkor P. László és Ny. Zoltán is kevesebb lesz.

Jelen és jövőbeli intézkedések Pécs közbiztonságáért²

Hol tart most Pécs városában a közbiztonság, a rendőrség? A Pécsi Rendőrkapitányság harmincegy település biztonságáért felel Pécs városán kívül, ez több mint kétszázezer ember jólétének a rendészeti oldalról való kezelését követeli meg. Valamennyi szolgálati ág megtalálható a tevékenységi körünkben. Ezek közül talán a legismertebbek: a bűnügyi, a közlekedésrendészeti szakterület, az igazgatásrendészet, a határrendészet. E tevékenységek megfelelő szinten szervezettek a kapitányságon.

Az objektív biztonság tekintetében Pécs adatait most nem hoztam magammal, a közgyűlési beszámolómban elérhető a város honlapján, a 2012-es év adatai rendelkezésre állnak. Az idei első öt hónap adatait mérlegelve nincsen aggodalomra okunk, a számokat elemezve stabil a közrendi helyzetünk. A százezer lakosnál nagyobb lélekszámú települések tekintetében Pécs a legjobb helyen áll a tízezer lakosra jutó bűncselekmények arányát tekintve.

A másik oldal a szubjektumé, azaz hogy mit él meg ebből a pécsi lakos. El kell fogadnom azt a véleményt, hogy e tekintetben romlás mutatkozik, hiszen ezt hallom a politikától, ezt hallom a sajtótól és más fórumokon is. Azt, hogy ez valós értékítéleten alapuló vélemény vagy pedig az elmúlt évnél az említett két kiemelt eseménye által generált hisztéria, nem tudom megítélni. A cél természetesen az, hogy Pécs tekintetében szavatolni tudjuk az élehető közbiztonságot. Hat pontban foglalom össze a lényeges tényezőket.

Az *első* a több rendőr kérdése. Minden rendőri vezető azt szeretné, hogy a lehető legnagyobb erő- és eszközrendszerrel bírjon. Péccett az elvárt optimális szolgálatszervezéshez szükséges erő rendelkezésre áll, alapvetően a pécsi kapitányság állományából. Természetesen hozzá kell ehhez adni a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság, a Készenléti Rendőrség és a Terrorrelhárítási Központ azon munkatársainak a munkáját, akik időszakosan ezt a tevékenységet segítik. A rendőri szervek létszámát központilag határozzák meg, ez az objektív adatok alapján történik. Ebbe nekem nincsen beleszólásom, de az eredményeinkre tekintettel jelen pillanatban létszámemelésre nincs is szükség. Két példát szeretnék megemlíteni arról, hogy a rendőri létszám emelése meddig célszerű, és mit lehet vele elérni.

A rendszerváltás előtt mind létszámát tekintve, mind rendszerében a rendészet nagyon határozottan jelen volt, mégis nagyon kegyetlen közterületi

---

² Korontos Zoltán rendőr ezredes, a Pécsi Rendőrkapitányság vezetője

bűncselekményekkel találkozhattunk. Ha akkor lett volna ilyen típusú média, mint most, és annak teret engedett volna az akkori hatalom, hasonló helyzetben lett volna az akkori rendőri vezetés. A Bándy Kata ellen elkövetett bűncselekmény éjszakáján Pécsen, Gyárváros területén közel ötven kolléga dolgozott az alapszolgálaton felül egy betöréses lopásokat célzó bűnügyi nyomozási program keretén belül. Ennyivel több rendőr volt kinn abban a városrészben, ennek ellenére megtörtént ez a bűncselekmény. Sajnos csak létszámeszközökkel, klasszikus rendőri módszerekkel nem tudtuk megelőzni ezt a bűncselekményt.

A *második*, hogy „a rendőrség dolgozzon többet és jobban”. A kollégáim nagyon kemény munkát végeznek. Nagy megterheléssel dolgoznak, és ha kell, ezt még lehet fokozni, de csak időszakosan. Egy rendőri szerv sem bír ki huzamosabb időn keresztül csúcsra járatást. Ennek vannak munkajogi és pénzügyi korlátai, illetve negatív hatásokat is generálhat, ha megtörténik. A több munka nem adja a kezünkbe a kulcsot a megoldáshoz. A jobb munka viszont igen. Egy rendkívül fiatal állomány dolgozik jelenleg a rendőrségen, és a Pécsi Rendőrkapitányságon is. A közrendvédelmi állomány átlagéletkora 26 év. A jobb munka ezért kemény parancsnoki munkát igényel napi szinten, egyfajta mentorálást is jelent. De ahhoz, hogy a rendőrség jobban dolgozzon, szükség van a lakosságtól érkező visszajelzésekre is, a mai fórum is alkalmas lehet ilyen impulzusok befogadására.

A megelőzés a *harmadik* nagy pillér. Az ismertté vált bűncselekmények hatvan százaléka évek óta vagyon elleni bűncselekmény a városban. A felelőtlenség, a figyelmetlenség, a nemtörődömség, a túlzott bizalom az esetek felében szerepet játszik a sértetté válásban. A Pécsi Rendőrkapitányság közel ötven bűn- vagy baleset-megelőzési programot dolgozott ki és működtet folyamatosan, vagy időszakosan. Külön alegység működik a megelőzési szakterületen. A civil szféra is működtet ilyen típusú programokat, többnyire pályázati forrásokból. Pécsen most két ilyen projekt van folyamatban.

A *negyedik* pillér az együttműködés. A főkapitányságoknak gyakorlatilag az összes stratégiai partnerrel élő együttműködési megállapodásuk van. A közösségi rendőrség alapja a lakosság bizalmának elnyerése, ez csakis törvényes, szakszerű és arányos rendőri intézkedésekkel lehetséges. A látható rendőrség elvének folyamatos fejlesztése is ebbe az irányba hat. Van egy országos koncepció, amelyet ma már minden nagyvárosban érvényesítenek: mozgóóri területekre osztják fel a város különböző területeit, és ezekben kötelező jelleggel működni kell gyalogos járőrnek. Ennek a lakossági megítélése egyértelműen pozitív. A közvetlenségnek, amelyet a professzor úr is em-

lített, érvényesülnie kell. Ennek a munkának mindenképpen támpontja a körzeti megbízotti rendszer, amely a Pécsi Rendőrkapitányságon régóta működik. Meglepő, de Pécsen harminchat körzeti megbízott dolgozik, ez nagyon soknak számít. Ők városrészenként teljesítik a szolgálatukat. Az erősségük, hogy idősebb, tapasztaltabb, szaktanfolyamot is végzett, gyakorlottabb kollégákról van szó. Esetükben az a legfontosabb, hogy az aktuális területen hely- és személyismeretüket kamatoztatva tudnak dolgozni.

Az *ötödik* szempont a technikai eszközpark helyzete. Ebben is van előrelépés, országosan is és helyi szinten is. Sor került egy gépjárműparkcserére, amely a „látható rendőrség” szempontjából kifejezetten jó lépés volt. A szakmai munkát támogató informatikai rendszerek fejlődnek. A GPS-alapú helymeghatározást nagyon fontosnak tartjuk: mindegyik járőrautóban és most már szinte minden gyalogos járórnél van GPS-készülék, hogy tudjuk, éppen hol tartózkodnak. Folyamatban van az egységes segélyhívó rendszer és a tevékenységellátó központ kialakítása is, év végére beindul. Ez teljesen új típusú központi ügyeleti rendszert működtet majd országosan és a megyén belül is. Azt várjuk, hogy hatékonyabb, térinformatikai rendszerekkel támogatott, a reagálási időt javító rendszer lesz. Említhetem a térfigyelés adta lehetőségeket is, szinte minden településen a városok közreműködésével működtetjük a térfigyelő rendszereket.

A végére hagytam, *hatodikként*, a kommunikáció kérdéskörét. A negatív, a város imázsát romboló kommunikáció mindenképpen kerülendő. Az objektív trendeket igen is világossá kell tenni a nyilvánosság számára. Ha csak a szubjektum oldaláról közelítjük meg a jelenséget, akkor kérdéses, hogy kinek a szubjektuma lesz az igaz a legvégén.

Az észrevételek és hozzászólások

Páva Zsolt polgármester, Pécs: Pécs vonatkozásában valóban fogalmazhatok úgy, hogy a szubjektív és az objektív biztonságérzet egyre inkább eltér egymástól. Ha megnézzük, mi történt Pécsen az elmúlt három évben, akkor egészen megdöbbentő ügyek kerülnek elő. Talán nem túlzás azt mondani, hogy a szubjektív biztonságérzet drámai módon zuhant a városban. Erről nem a rendőrség tehet, mert nagyon balszerencsés összhatások vannak ebben a múltbéli összefüggésben, de ha belegondolunk, mi történt a városban, és ezt együttesen nézzük, akkor azt kell hogy mondjam: ez a fajta érzés teljesen jogos.

Öt éve volt egy kézigránátos belső leszámolás a cigányok között. Az egyik család a másik ablakán dobta be a kézigránátot, meghaltak emberek. Aztán jött a „bekattant” egyetemista, aki lövöldözött a szemináriumi teremben, és megölte a csoporttársát, további három embert pedig súlyosan megsebesített. Vagy említhetném a Bándy Kata-ügyet, amely az elmúlt év nagyon kiemelt ügye volt, kommentárt nem igényel. Vagy azt az ügyet, amikor egy állatorvos féltékenységi rohamában kilencven késszúrással megölte volt házastársát. Ezek egyenként is olyan ügyek, amelyek joggal kavargják fel a közvéleményt a városban és városon kívül. E bűncselekmények miatt olyan jelzőkkel illetik a várost – noha nem az, én tudom jól polgármesterként –, mint például a „bűn városa”, és éppen ezért a rendőrségnek és a városnak különleges balszerencse, hogy csupa ilyen ügy került elő az elmúlt időszakban.

Egyetértek a professzor úrral, ennek a jelenségnek valóban lehetnek akár olyan konzekvenciái is, amelyek a város életét hosszú távon és nagyon súlyosan befolyásolhatják. Mit lehet tenni? Mindenképpen proaktívnak kell maradnunk. Az önkormányzatnak is mindent meg kell tennie annak érdekében, hogy tegyen a szóban forgó negatív folyamat ellen. Jóllehet, az eszköztár elég szűkös és véges, hiszen a közbiztonság nem az önkormányzat kompetenciája, mi csak segítséget tudunk nyújtani hozzá.

Eppen az elmúlt közgyűlésen hoztunk létre egy testületet, amely javaslatokat tehet az önkormányzatnak, mit tehetünk a közbiztonság javításáért, milyen intézkedések szükségesek, amelyek tényleg megvalósíthatók. Ha ez a testület jól működik és eredményes lesz, akkor meghosszabbodik a mandátuma. Akár hosszú távon működő társulás lehet, amely segíti a pécsi közbiztonság helyzetét. E testülettől azt várjuk, javaslataival mutassa meg azt az irányt, amerre mennie kell a városnak ahhoz, hogy a helyzet javuljon.

Mindenképpen lehetőség van arra, hogy a rendőrséggel fennálló együttműködésünket kiszélesítsük. A város minden évben tízmillió forinttal támogatja a rendőrség munkáját, én hajlandó vagyok nagyobb összegben is gondolkodni a jövőben. Viszont ez esetben meg kell fogalmazni a követelményeket is. Az eddigi tízmilliós juttatáshoz nem fűztünk semmilyen feltételt, lehet, hogy nagyobb összegnél ez szükségessé válik. Érdekes azon is elgondolkodni, hogy mit tehet a város az itt élő rendőrök komfortérzetének javításáért: például a lakhatási feltételek jobbítása, ingyen építési telek felajánlása.

Fontos, hogy a programokat folytassuk. Pécssett 2010 óta működik a már említett „Leonárdó-program”, ennek a frissítése, újratöltése valóban indokolt lehet. Működik egy parkőrprogram, a „Poldi bácsi-program”, amely nem közbiztonsági projekt ugyan, de talán segítheti a helyzet javítását.

Fontos a technika fejlesztése. Ebben az évben bővül a közterületi kamera-rendszer Pécssett, nagyjából huszonöt százalékkal a mostanihoz képest. Ez mindenképpen előrelépés, de szeretném halkán és zárójelben megjegyezni, hogy a kamera önmagában kevés. Ha nincs olyan stáb, amelyik azt figyeli, kezeli, értelmezi, akkor kidobott pénz volt a felszerelésük. Nézzük azt a helyzetet, amely sajnos engem, a családjunkat ért: egy fiatal lány hajnali négy órakor a pécsi belvárosban kilencszáz méteren keresztül megy gyalog, a kamerák látják, mögötte harminc méterrel egy csuklyás férfi követi. Nem csúcsforgalomban, az éjszaka közepén, és ennek még sincs semmi konzekvenciája, úgyhogy azt kell mondanom, hogy az egész így fabatkát sem ér. Fontos a kamera, de legyen a megfigyelésnek megfelelő értelmezése és kezelése.

Fontos, hogy a polgárokkal megértessük ezt a helyzetet. A helyi média lehetőségeit (városi televízió, városi újság, honlap) ezennel nyilvánosan felajánlom annak érdekében, hogy közelebb juthassunk a pécsi polgárokhoz. De vannak egyéb eszközök is: például szórólap, személyes levél, amelyben leírjuk, hogy min szeretnénk változtatni, miben kérjük a polgár segítségét.

A legfontosabbnak azt tartom, hogy ez a küzdelem nem a rendőrség, nem a magyar kormány, nem a pécsi önkormányzat feladata, hanem mindannyiunké. Korábban évszázadokon át működött a közösségi érzés, a szolidaritás, amely mára már szinte megszűnt. A szolidaritás olyan értéke egy társadalomnak, amelyet mindenképpen életben kell tartani, és minden eszközt fel kell használnunk annak érdekében, hogy újjáéledjen. Mindenki legyen felelős mindenkéért, aki a környékén van: szomszédokéért, családjáért, iskolásokéért, a gyerekek a felnőttekért, a felnőttek az idősekért, idősek a fiatalokéért. Mert azt látom a legnagyobb gondnak, hogy ez a fajta együvé tartozás, a közösségi érzés a minimálisnál is alacsonyabb szintre került. Ha ebben tudunk előrelépni, akkor már megérte, hogy itt együtt vagyunk.

Kosztolányi György genetikus, egyetemi tanár, az MTA rendes tagja, a Pécsi Akadémiai Bizottság elnöke: Nem pécsi problémáról, hanem globális kérdésről van szó. A hatvanas évek végén elgondolkodtam azon, hogy melyik az a társadalmi fejlődési irány, amely az emberiséget előbbre viszi. Nem volt vitás a Nyugat fölénye, egyetlenegy dolgot találtam, amely jobb volt a világnak ezen a részén: a közbiztonság. Akkor huszonévesként azt mondtam: „Jobb ez így, de nem ez a fejlődés iránya.” Ezt a gondolatot azóta nagyon sokszor átrértelmeztem. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy a közbiztonság szoros összefüggésben van a társadalmi berendezkedéssel, de észre kell venni, hogy

sokkal komplexebb jelenségről van itt szó, mint rendőrttechnikai kérdések összességéről.

A leglényegesebbnek azt tartom, hogy milyen a lakosság együttműködési készsége. Ha valaki vezetett már autót Amerikában, tudja, hogy mit jelent, amikor megjelenik az országúton egy rendőrautó. Nem hiszem, hogy ott jobbak, szigorúbbak a rendőrök, de egyszerűen benne van az emberekben az, hogy a rendőr jelenlétében szigorú fegyelem kell. Ezért emelem ki a nevelés kérdését. Nevelési vitanapot szeretnénk ősszel tartani, elsősorban a cigány gyermekek nevelésével kapcsolatban. Sajnos a Nemzeti alaptanterv sem tartalmaz arról semmit, hogy mit kell tenniük az egyes embereknek a közbiztonságért. A közbiztonságról nevelési szempontból kell beszélni a gyerekeknek, mert ez közös vállalás, közös felelősség, a rendőrség technológiával önmagában nem fogja tudni megoldani ezt a kérdést.

Horn Péter agrármérnök, egyetemi tanár; az MTA rendes tagja: Az említett angol rendőrséggel nekem is volt több személyes, nagyon pozitív tapasztalatom. Nem véletlen, hogy a bobbyk még az egyházaknál is sokkal népszerűbbek Angliában, ennek a kulcsa a kommunikációjukban van, meglátásom szerint.

Hatala József rendőr altábornagy, a Nemzeti Büntetőeljárás Tanács elnöke: Teljes mértékben egyetértek azzal a megállapítással, hogy a közbiztonság egy termék. Egy termék előállításának vannak feltételei. Az egyik legfontosabb feltétel a humán erőforrás. Ha egy tudatosan felépített szervezeti kultúra kialakul a humán erőforrások terén, akkor nagyon jó terméket lehet előállítani. Utaltak már többször rá, hogy a magyar rendőrök átlagéletkora nagyon fiatal. Szakmai meggyőződésem, hogy a legtehetségesebb fiatal jelentkezőknek is öt év kell az iskola elvégzése után, mire belejönnek a napi gyakorlatba, és eredményeket tudnak felmutatni, az átlagos jelentkezőnek pedig tíz év kell mindehhez.

Igaz, hogy sajnálatosan olyan konstrukció kerekedett felül a rendőrségen, amely arra ösztönözte a meglévő állományt, hogy elhagyja a testületet, eltűnt a tapasztalat. Több mint két korosztály hiányzik. Az ötvenezerből nagyjából kétszázán ötven év felettiek.

A törvény által kényszer alkalmazására és intézkedésre feljogosított fiataloknak sem élettapasztalatuk, sem szakmai tapasztalatuk nincs. Ez konfliktusforrást jelenthet, adott esetben szerencsétlen módon durvasággal és nevelenséggel korrigálhatják tapasztalathiányukat az intézkedés során. Sajnos azt sem mondhatjuk, hogy az évek múlásával jön a tapasztalat, és ez a probléma megszűnik, mivel a korfa csúszik fölfelé, mindig sok fiatalot kell isko-

láztatni. Beindult egy sinushullám, amelyet ki kellene egyenesíteni, meg kellene találni azt a finanszírozási lehetőséget, amely leköti a tapasztalatot.

Volt szerencsém Európa sok rendőrségét látni, a magyar rendőrségnek nincs mit szégyellnie. A megelőzés terén kell megtanulnunk gyorsabbnak lenni. A szocializmusban az volt a hivatalos álláspont, hogy a bűnözés úgymint megszűnik, nem kell foglalkozni a megelőzéssel. A rendszerváltáskor késett a terület újraszabályozása, a rendőrségi törvény csak 1994-ben jelent meg, de a bűnmegelőzésre még mindig nem helyeztünk hangsúlyt. A teljesítmény miatt, még egyszer mondom, nem kell szégyenkezni: az emberölés felderítési mutatói alapján egy ENSZ-statisztika szerint a negyvenhat európai országból a hetedik helyen állunk.

Mindig előkerül az a vita a közvéleményben, hogy látható rendőrség vagy reagáló rendőrség kell-e. A közösségi rendőrség, amely megszólítja a lakosságot, fontos, de nem lehet társadalmi csoportok közötti konfliktus megoldásával terhelni. Kell olyan rendőri egység, amely az ilyen jellegű problémákat megoldja, átadja a területet, majd visszavonul a laktanyába. Ezért alakítottuk ki azt a rendszert, hogy a készenléti rendőrség bevetési osztályai körbefogják az országot, és készen állnak arra, hogy egy konfliktushelyzetnél száz kilométeres körben rövid időn belül elérjék a helyszínt.

Ahhoz, hogy jól működő rendészet legyen, feltétlenül fontos az is, hogy a terület tagjainak hangulata milyen, milyen az ő szociális biztonságuk. A belső elégedettségi szintet is meg kell emelni. Technikai fejlesztésre is szükség van a kor követelményeinek megfelelően.

Tudom, hogy a rendszerben maradt kollégák mindent elkövetnek, hogy a szubjektív és objektív biztonság közötti különbség megszűnjön. De amikor a híradások azt sugallják, hogy itt minden összeomlott, az nagyon rontja a szubjektív biztonságérzetet. A hírt közvetítőeknek is van felelősségük. Azt sosem kértük, hogy az általunk elkövetett hibákat palástolják, vagy meg se említsék.

Igyekszünk együttműködni a társadalom minden rétegével, mert közbiztonságot egyedül a magyar rendőrség nem tud teremteni. Ehhez kell az egyetemek, az önkormányzatok, a társadalmi szervezetek segítsége, és még sok mindenkit felsorolhatnék. Meg kell értenünk egymás lehetőségeit és korlátait, egyetlenegy dolgot azonban nem szabad tennünk: kétségbe vonni a másik tisztességét.

Dakos József rendőr dandártábornok, a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője: Winston Churchill egyszer azt mondta: „Nem elég, hogy megteszünk minden tőlünk telhetőt, időnként azt kell tenni, ami szükséges.” Az

ilyen és ehhez hasonló fórumok is választ adhatnak arra a kérdésre, hogy mi a szükséges.

Az objektív biztonságérzet kapcsán tisztem, hogy elmondjam: a Pécsi Rendőrkapitányság objektív eredményei jelenleg olyan jók, amilyenek a fennállása óta nem voltak, a felderítés eredményességi mutatója hatvan százalék feletti.

A magyar rendőrség úgy működik, hogy van kilenc szolgálati ága, a kilencediket, a legújabbat úgy hívják, hogy „kommunikációs szolgálati ág”. Ez a tény is jelzi talán, az határozza meg az emberek szubjektív biztonságérzetét, hogy a közbiztonság, a közrend milyen értelmezést kap. A Bándy-ügy kapcsán el kell mondanom, hogy harmincöt év szolgálati idő alatt olyan intenzív két hetem még nem volt, mint akkor. A polgármester lányának ügyében is három napon és éjszakán keresztül dolgoztunk megállás nélkül. Tehát teszi a dolgát a magyar rendőrség, ezért el is számoltatható. Persze érnek bennünket kudarcok.

Tavaly a magyarlukafai vadászgyilkosság esetében másfél órán belül elfogtuk az elkövetőt, ennek ellenére csak az maradt meg emlékként, hogy huszonegy napig ez az egy ügy állt a média középpontjában. A szigetvári kapitány beszámolóját csak több fordulóban fogadta el az önkormányzati képviselő-testület. Ennek kapcsán szeretném elmondani, hogy a megye valamennyi városának képviselő-testületi ülésén túl vagyunk, mindegyik testület egyhangú igennel fogadta el a rendőrségi beszámolókat.

Május 2. és 15. között járási közbiztonsági érdekegyeztető fórumokat tartottunk, mind a tíz járásban ott voltam. A 730 meghívottból százhuszonheten jöttek el, teljes érdektelenség fogadta a kezdeményezésünket, nem erre számítottunk.

A 2012–2013-as időszakra kiemelt feladat volt Pécs közbiztonságát úgy garantálni, hogy a megye további háromszáz településén ne keletkezzen biztonsági deficit. Ügy gondoltuk, ezt sikeresen megoldottuk, de egyetlen ügy a 14 602-ből, a Bándy-ügy, minden eredményünket felülírta.

A másik fő feladat az volt, idézem: „a köz- és magánbiztonság szereplői képességeinek integrálása úgy, hogy az a lakosság szubjektív biztonságérzetében öltson testet”. Megvalósítottuk, valamennyi együttműködővel kiemelkedően rendezett viszonyaink vannak. Aki megszólítható a biztonság szereplői közül, mi meghívtuk egyeztetni, 46 megkötött együttműködési megállapodásunk van.

Az elmúlt évek ügyeinek hatására a kommunikáció terén paradigmaváltást hajtottunk végre. Hangsúlyozom, a hangulati kérdésekkel nagyon nehéz mit kezdeni, teszünk és még markánsabban tenni fogunk azért, hogy reáli-

sabb kép alakuljon ki a közbiztonságról. De ha a csapból is az folyik, hogy „megölték, kirabolták” stb., félni fognak az emberek. Erre kell praktikákat kitalálni, amelyek a rendőrszakma technológiája mellett segítik az általános közvélekedés javítását, a szolidaritás erősödését. Egyébként partnerek vagyunk az együtt gondolkodásban, és várjuk az építő jellegű kritikát, nem csinálunk belőle hiúsági kérdést.

Németh Ágnes rendőr alezredes, osztályvezető, ORFK Bünnmegelőzési Osztály: Két éve dolgozom egy svájci finanszírozású, 2 300 000 svájci frank összköltségvetésű közösségi rendészeti projekt megvalósításán, amely négy magyar várost érint majd: Miskolcot, Nyíregyházát, Szegedet, a kontrollváros pedig Zalaegerszeg lesz. A támogatás legnagyobb részét Északkelet-Magyarországon kell elkölteni, Szegedet azért vontuk bele, mert a tanyagprogram egyfajta elődje lehet a közösségi rendészetnek hazánkban. A svájci fél ragaszkodott ahhoz, hogy nagyváros legyen a projekt lebonyolításának a helyszíne. Létrehoztunk egy állandó szakértői csoportot, Szabó Henrik alezredes vezeti, egyébként Baranya megyéből Gergely György is részt vesz a programban mint elemző-értékelő. A szakértői gárdában minden szolgálati ág és mind a négy megye képviselteti magát.

Készül egy kézikönyv a közösségi rendészet magyarországi bevezetéséről, ez jelenleg egyeztetés alatt áll. A svájci szakértővel való konzultáción már túl vagyunk, ő kért néhány módosítást, ez megtörténik július elejére, de a tervezetet nekünk is, házon belül is véleményeznünk kell. Annak ellenére, hogy a kézikönyv készítői mindannyian a rendészeti szakterületről, pályázat alapján kiválasztott, sok éves tapasztalattal felvértezett szakemberek, külsős hazai szakértők is értékelni fogják, és szeretnénk főkapitányi értekezleten elfogadtatni, majd egy tankönyvet fejlesztünk belőle.

Egy év tesztüzemmód után a projektet értékelik és kiterjesztik több magyar városa is, ekkor lesz lehetőség arra, hogy Pécs is a program része legyen.

Zárógondolatok

A nagy érdeklődésre számot tartó és a prominens személyekből álló hallgatóság aktív közreműködését is kiváltó tudományos ülés kivételesen eredményesnek mondható. Pécs esetében egészen konkrét és nagyon konstruktív fejleményekről hallhattunk a közbiztonságot érintően: a lakossággal közeli kapcsolatban álló rendőrfőnökök alkalmazására vonatkozó javaslat, magasabb

anyagi támogatás a rendőrségnek, a bővülő közterületi kamerarendszer, a külön önkormányzati testület felállítása, a várhatóan 2013 végére megújuló és gyorsabb reagálást lehetővé tevő segélyhívórendszer.

Különösen ígéretes a közösségi rendészet magyarországi bevezetésére vonatkozó projektkísérlet. Kezdetben csak három várost érint ugyan, de remélem, hogy sikeres lesz, és a jövőben minden magyar nagyváros elmondhatja magáról, hogy része ennek a közbiztonság-javító programnak.

Összegzőként, a legfontosabb tanulságként azt emelem ki, hogy az elérhető közbiztonság eléréséhez mindenképpen a társadalom, a lakosság, a civil szféra és az állami szervek, a rendőrség összefogására, együttműködésére van szükség. Minden megszólaló erre az álláspontra helyezkedett, de ami ennél jóval lényegesebb és bizakodásra ad okot, hogy minden előadó és hozzájáruló teljes mértékben nyitott volt az együttműködésre.